

Sri AZEEZ SAIT.—Sir, the ruling was reserved by you on the subject which I had raised about “ಸರ್ಕಾರಿ ಗುರಾಮ” I have given to the Chair the judgment and the decision of the Supreme Court wherein it is said that the word is correct.

Mr. SPEAKER.—I shall give my ruling tomorrow.

Sri D. B. KALMANKAR.—Sir, what about the privilege motion I had given regarding the No-confidence motion?

Mr. SPEAKER.—I will give my ruling tomorrow.

Sri G. CHANDRAKANT.—Through the Chair I request the Hon. Chief Minister to make a further statement regarding the Hubli incident as promised.

Mr. SPEAKER.—He is not ready.

Sri VEERENDRA PATIL.—After the report of the Home Secretary and the Inspector General of Police if I get additional information and according to me if that additional information is to be placed on the Table of the House or is to be brought to the notice of the hon. Members, then I will make another statement. Otherwise, there is no need.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಕಾರ್ ಅಟೆನ್ಷನ್‌ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಸಬ್‌ಮಿಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಅಡ್ವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ ಅಟೆನ್ಷನ್ ಆಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಒಕ್ಕಲಿತನಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲ ಸಂಯಾಗಿ ಫಾರ್ಮಲ್ವೆಜರ್ಸ್ ನಿಗದಿದ್ದರೆ ಬೇಸಿಕ್ ವ್ಯವಸಾಯ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ಫಾರ್ಮಲ್ವೆಜರ್ಸ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಡೆ ಹಿಡಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಹೇಳಿ ಒಕ್ಕಲಿತನದವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I shall see if the Hon. Minister will be able to make a statement at the earliest.

(ii) *re* : Strike by the workers of the Bangalore Dairy

Sri M. NAGAPPA.—I beg to call the attention of the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development to the strike by the workers of the Bangalore Dairy to protest against the failure of Government to implement their demands as agreed to previously.

† Sri G. B. SHANKAR RAO (Minister for State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development).—With reference to the above Calling Attention Notice, I would like to place the following facts before the House.

Two supervisors working in the Bangalore Dairy were placed under suspension by the Director for alleged acts of indiscipline and misbehaviour. Some of the workers wanted this decision to be reversed. A demonstration was staged by them on Thursday, the 6th of March 1969. A demand was made that the suspended workers should be taken back

(SRI G. B. SHANKAR RAO)

on duty. The strike commenced at 1-30 P.M. on 7th March 1969. Before the workers left the premises of the Dairy, some of them tampered with a few essential machines, with a view to causing damage to the Dairy. A complaint has been lodged with the Police about this incident by the General Manager of the Bangalore Dairy and this is being investigated.

As soon as I came to know of the strike by some of the workers, I deputed a senior officer to look into the situation, and to do whatever is possible to ensure that the strike was called off and that the services of the Dairy were resumed, so that there would be no inconvenience to the general public. Negotiations were carried on with the workers throughout the evening of 8th March 1969. The workers refused to relent, and stipulated a number of conditions before they could go back to duty.

I visited the Dairy on 8th March 1969, to enquire into the position, and had discussions with all concerned. It was pointed out to the workers that an Order had been issued by Government stating that the Bangalore Dairy would be governed by Works Service Rules framed for the other industrial concerns, and that the same were being given effect to from 1st of April 1969. This decision of Government will ensure that the labourers will get all the benefits they are entitled to under the Industrial Disputes Act, the Factories Act and the other labour laws. In fact, action has been taken to implement many of these provisions during the last few months.

The equipment which has been damaged was got repaired with the utmost expedition. The Home Guard and the Police rendered very useful service in trying to run the Dairy to the maximum extent possible, on the 8th of March 1969.

On a consideration of all factors and with the objective of ensuring that no inconvenience is caused to the public, the suspension order against the employees has been stayed by me, pending a detailed enquiry into the allegations made against them. As a result of my intervention and discussions with all concerned, the strike has been called off with effect from the morning of 9th March 1969. Normalcy has now been restored, and milk is being supplied on all the routes and in the different booths of the Bangalore City, as usual. I was indeed most sorry that some inconvenience was caused to the public of Bangalore, and I would like to assure the House that all steps are being taken to ensure that the Bangalore Dairy functions in an efficient and competent manner.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ತಾವು ಏನು ಅಲ್ಪ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ನೋಡಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿ ದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಏನು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿ ದ್ದೋ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ಒಂದನ್ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಚಾರ ವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾದಂಥ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರ ಮೇಲೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ನೆಪದಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಸಪ್ಲೆಂಡ್ ಅಥವಾ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾಡು ತಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಕಾರ್ಮಿಕರ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಿದೆ. ಆದರೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಕೆಲವು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಂದಂಥ ನಷ್ಟ, ದೂರು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿ ಆಯಾಸ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ನಿಜವಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ನೌಕರರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಡತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷತೆ ಬಗ್ಗೆ ದೃಢಿರಾದ ಆತಂಕ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದು ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ ಅದನ್ನು ಅಮೇಲೆ ಹೇಳುವ ವಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸಮಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ, ಅಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಹಾಲನ್ನು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ, ಮಾರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ದುರುಪಯೋಗಗಳ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲ ಬಹಳವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂಥದನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಿಬ್ಬಂದಿ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಏನು ಅಪವ್ಯಯವಾಗು ತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಏನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿ ದ್ದೀರಿ, ಇದು ಯಾವ ತರದ ವಿಚಾರಣೆ ? ನೀವು ಕೇವಲ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೇರೇನೇ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ, ಸುಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಷನರಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೊಂದು ನಷ್ಟವಾಗುವಾಗ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತುಕೊಂಡರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಏನು 30 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ನಷ್ಟ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಅದು ಯಾವ ತರದ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನಿಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆವು. ಕೆಲಸಗಾರರ ಮೇಲೆ ಕೈ ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಮಿಷನ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಬೆಣ್ಣೆ ಸುಟ್ಟ ವಿಚಾರ ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ತೊಂದರೆ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಬೆಣ್ಣೆ ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದರು. ಸಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರೂರವಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರ ತಕ್ಕವರು ಕಾರಣರಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

Sri B. G. SHANKAR RAO.—If the workers resort to misbehaviour and indiscipline, we have got to take disciplinary action against such of the workers who indulge in indiscipline and 'undesirable activities'. The shifting of the Director is a separate question. That will be considered according to Service Rules.

(iii) **re : Lathi Charges on M. E. Yuvaka Sangha in Halge Village Belgaum Taluk.**

Sri B. B. SAYANAK.—I beg to call the attention of the Hon'ble Chief Minister to the promulgation of Order under the Mysore Police Act, 1963, in Belgaum and lathi charge made by the Police on M. E. Yuvaka Sangha in Halge Village of Belgaum Taluk.

†**SRI VEERENDRA PATIL** (Chief Minister).—It is reported that Prohibitory order under Section 35 of the Mysore Police Act were promulgated by the Additional District Magistrate, Belgaum for a period of seven days from 10th February 1969 to 16th February 1969 for maintaining peace and tranquility in Belgaum City, Cantonment limits and 3 miles around Belgaum Municipal limits as there was apprehension that mischievous elements might indulge in acts of violence like stone throwing, arson, etc., as the Shiv Sena had set afoot a violent agitation in Bombay. The above prohibitory order was extended for a further period of 5 days from 17th February 1969.

On 9th February 1969, Maharashtra Ekikarana Yuvak Sangh held a public meeting at Belgaum in which Sri B. B. Sayanak and others had announced that they would not allow the Chief Minister and the Congress President to come to Belgaum on 19th February 1969.

It is true that Sri B. B. Sayanak, M.L.A., met the Superintendent of Police, Belgaum on 18th February 1969 and informed him that the M. E. S. would only stage a Black Flag demonstration near Halge Village during the visit of the Congress President and that there was no programme to obstruct the car of the President by his group. However, he was not in a position to give any undertaking about the action proposed to be taken by the Samyukta Maharashtra Samithi Group. Apart from it, as Sri Sayanak had, on 9th February 1969 declared in a public meeting that his followers would obstruct the Chief Minister and the Congress President on 19th February 1969 from proceeding and as any such action would render maintenance of peace and tranquility in the area difficult, the Police had to take precautions inspite of the assurance of Sri Sayanak. No consent was given by the Superintendent of Police, Belgaum for any Black Flag demonstration and Sri Sayanak was also informed that the Police would take action for any violation of the prohibitory order.

On the morning of 19th February 1969, Maharashtra Ekikarana Yuvak Sangh volunteers gathered on the National High-way near Halge Village, 5 miles from Belgaum under the leadership of Shri B. B. Sayanak and others in order to stage a Black Flag Demonstration